

Stanovisko habilitační komise

k návrhu na jmenování uchazeče: **Mgr. et Mgr. Jakuba Lyska, Ph.D.**
docentem pro obor: **Politologie**

Komise byla jmenována dne **18. června 2025** v tomto složení (abecedně):

předseda: **prof. PhDr. Mgr. Jiří Lach, M.A., Ph.D., FF UP v Olomouci**

členové: **doc. PhDr. Tomáš Lebeda, Ph.D., FF UP v Olomouci**

doc. PhDr. Roman Chytilík, Ph.D., FSS MU Brno

doc. Mgr. Pavel Maškarinec, Ph.D., FF UJEP Ústí n. L.

doc. RNDr. Tomáš Kostecký, CSc., SOÚ AV ČR, Praha

Vědecká rada Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci schválila na svém zasedání 18. června 2025 výše uvedenou habilitační komisi, která posoudila všechny předložené materiály. Po prostudování potřebných podkladů ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, komise konstatovala, že jí byly předloženy všechny požadované doklady.

Komise rozhodla o stanovení tří oponentů habilitační práce s názvem ***Subnational Governance in the Czech Republic: Challenges and Opportunities for the Democratic and Administrative Reform***. Jedná se o soubor publikovaných studií, tedy jednu z možných forem habilitačního spisu.

Oponenty habilitační práce v rozsahu 167 normostran byli:

doc. PhDr. Josef Bernard, Ph.D., SOÚ AV ČR, Praha¹

doc. PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D., IPS FSV UK, Praha²

doc. Vratislav Havlík, Ph.D., FSS MU Brno³

Shrnutí posudků viz níže.

Komise souhlasila s tématem **přednášky pro veřejnost** na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci s názvem ***Budoucnost lokální demokracie v Česku: cesty k efektivnějšímu a reprezentativnějšímu rozhodování***.

Přednáška proběhla **11. listopadu 2025** v hybridním režimu (fyzicky v budově katedry politologie a evropských studií FF UP a on-line prostřednictvím programu ZOOM). Přednášce a následné diskusi v rozsahu zhruba 70 minut (cca 50 min. přednáška, 20 min. diskuse) bylo přítomno cca 17 účastníků na místě a 6 prostřednictvím internetu. Z členů habilitační komise se zúčastnili na místě prof. Jiří Lach a on-line doc. Tomáš Kostecký a doc. Roman Chytilík.

V přednášce s názvem „*Budoucnost lokální demokracie v Česku: cesty k efektivnějšímu a reprezentativnějšímu rozhodování*“ dr. Jakub Lysek s využitím powerpointové prezentace přehledně a logicky strukturovaným způsobem představil hlavní výzvy, kterým čelí česká místní samospráva v současnosti. Úvodní část věnoval

¹ Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha

² Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, Praha

³ Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, Brno

kontextu vývoje lokální demokracie po roce 1990, s důrazem na proces decentralizace a přetrvávající fragmentaci obcí, která ovlivňuje kvalitu veřejné správy i schopnost obcí efektivně poskytovat veřejné služby.

V další části se zaměřil na proměny volební účasti na komunální úrovni, otázky institucionální důvěry a rostoucí význam participativních nástrojů, zejména participativních rozpočtů a místních deliberativních fór. Využil přitom rozsáhlé empirické poznatky ze svých dlouhodobých výzkumů českých obcí a krajů a doplnil je o mezinárodní srovnání z evropského kontextu.

Zvláštní pozornost byla věnována výsledkům mezinárodního projektu „*Return of the Councillors*“, který mapuje postoje a hodnoty komunálních zastupitelů ve 28 evropských státech. Dr. J. Lysek poukázal na to, že česká lokální demokracie stojí na rozcestí mezi zachováním pluralitního, avšak často neefektivního systému, a snahou o reformu, která by umožnila posílení administrativní kapacity a zároveň zachování demokratické legitimacy.

V závěrečné části přednášky dr. Lysek formuloval návrhy konkrétních kroků ke zvýšení transparentnosti, výkonnosti a reprezentativity lokálních samospráv, včetně možností slučování obcí, podpory meziobecní spolupráce a profesionalizace vedení obcí.

Přednáška vyvolala zájem publika a cca osm dotazů (např. na vliv pandemie Covid-19 na lokální vládnutí, otázku mimořádného vládnutí (v krizi) a vysoké fragmentace lokální samosprávy; vliv případného slučování obcí na ztrátu lokální identity, otázku smyslu tázání se na pravo-levou orientaci na lokální úrovni; jak v ČR racionálně debatovat nebo řídit debatu o lokální samosprávě). Dr. Jakub Lysek na všechny otázky reagoval věcně, s přehledem a odbornou erudicí. Jeho vystoupení bylo po stránce obsahové velmi dobře zvládnuté. Stejně tak habilitantův projev vykazoval plynulost a jazykovou dovednost. Jakub Lysek zřetelně prokázal schopnost srozumitelně a odborně přednášet.

Komise se na svém zasedání dne 13. listopadu 2025 projednala také posudky oponentů, které byly všem členům komise dostupné předem.

Shrnutí posudků:

Doc. PhDr. Josef Bernard, Ph.D. (SOÚ AV ČR)

Doc. Josef Bernard hodnotí habilitační práci jako velmi kvalitní a odborně vyzrálý soubor šesti publikovaných studií, které prokazují autorovu hlubokou expertizu v oblasti lokální správy a volebního chování. Vyzdvihuje autorovu metodologickou erudici, zvládnutí statistické analýzy kvantitativních dat a schopnost interpretace empirických výsledků v širším kontextu výzkumu místní demokracie.

Oponent oceňuje publikování článků v prestižních mezinárodních časopisech a považuje je za záruku vědecké kvality. Zvláštní pozornost věnuje studiím o nesoutěživých volbách, souběhu voleb a selektivním lokálním hlasování, které podle něj přinášejí nové a originální poznatky i v mezinárodním měřítku. Upozorňuje také na praktický přínos práce, zejména návrhy na reformu územní správy a posílení principu partnerství prostřednictvím místních akčních skupin.

Za dílčí slabinu označuje příliš ambiciózní formulace v úvodní části a doporučuje v některých případech opatrnější interpretaci kauzálních závěrů. Tyto výhrady však považuje za okrajové.

V závěru konstatuje, že Jakub Lysek prokázal vysokou odbornou kompetenci a mezinárodní uznání ve svém oboru. Habilitační práci hodnotí velmi pozitivně a jednoznačně ji doporučuje k pokračování habilitačního řízení.

Doc. PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.

Doc. Miloš Brunclík ve svém posudku konstatuje, že habilitační práce Jakuba Lyska nazvaná *Subnational Governance in the Czech Republic: Challenges and Opportunities for the Democratic and Administrative Reform* představuje soubor šesti již publikovaných studií, které tvoří tematicky i metodologicky provázaný celek. Společným jmenovatelem všech příspěvků je zkoumání strukturálních a funkčních faktorů české místní samosprávy a jejich dopadů na kvalitu lokální demokracie.

Oponent oceňuje, že práce prokazuje dlouhodobě konzistentní výzkumnou linii, která propojuje strukturální charakteristiky obcí, institucionální rámec a projevy lokální demokracie. Upozorňuje na metodologickou pestrost, jež zahrnuje kvantitativní i kvalitativní přístupy, a na vysokou úroveň empirické analýzy. Autor podle něj originálně využívá kombinaci oficiálních statistických dat a vlastních šetření, čímž zajišťuje robustnost závěrů.

Za významné považuje Brunclík teoretické přínosy práce, zejména koncepty selective local voting (selektivního lokálního hlasování) a local engagement exceptionalism (výjimečného lokálního zapojení), které přinášejí nové vysvětlení motivace voličů na místní úrovni. Oceněna je rovněž inovativní práce s daty o nesoutěživých volbách a volební účasti, přinášející v českém kontextu zcela nové poznatky. Za dílčí slabinu označuje absenci ucelenějšího přehledu dosavadního stavu poznání v úvodní části práce a explicitnější vymezení, jak autorova práce zaplňuje existující mezery. Tyto výhrady však považuje za formální a nemající vliv na celkové hodnocení.

Posudek vyzdvihuje i praktickou využitelnost výsledků, které nabízejí empiricky podložené návrhy pro reformu veřejné správy, například posílení meziobecní spolupráce, zavedení motivačních prvků v systému rozpočtového určení daní či zakotvení participativních nástrojů v právním rámci obcí. Oponent rovněž oceňuje ukotvení autorova výzkumu v mezinárodním prostředí a jeho aktivní zapojení do evropských srovnávacích projektů, které zajišťují komparativní relevanci českých zjištění.

Doc. Vratislav Havlík, Ph.D. (Masarykova univerzita, FSS MU)

Doc. Vratislav Havlík hodnotí habilitační práci jako velmi zdařilou a odborně vyspělou. Oceňuje její rozsah, metodologickou pestrost a aktuálnost témat týkajících se české lokální politiky. Práci považuje za důstojné završení vědecké dráhy, které prokazuje autorovu metodologickou zdatnost a schopnost syntézy.

Oponent vyzdvihuje publikování jednotlivých studií v prestižních časopisech jako *Democratization*, *Local Government Studies*, *Regional & Federal Studies*, což považuje

za důkaz vysoké kvality výzkumu a jeho mezinárodního ohlasu. Zvláštní pozornost věnuje originálním zjištěním o volební účasti a selektivním lokálním hlasování, která považuje za inovativní i v mezinárodním kontextu.

Za drobné slabiny označuje omezený komparativní přesah a méně přehlednou strukturu úvodního komentáře, avšak tyto výhrady nepovažuje za zásadní. Oponent formuluje několik diskusních otázek pro obhajobu, zejména k vlivu evropských fondů na meziobecní spolupráci a k možnému analogickému efektu v rámci aglomeračních a metropolitních oblastí v České republice. V závěru konstatuje, že dr. Jakub Lysek prokázal schopnost samostatné vědecké práce a práci doporučuje jako podklad pro pokračování habilitačního řízení.

Habilitační komise zvážila vyznění všech tří posudků, jejich kritických i kladných závěrů, a domnívá se, že text dr. Jakuba Lyska *Subnational Governance in the Czech Republic: Challenges and Opportunities for the Democratic and Administrative Reform* splňuje nároky kladené na habilitační práce. Komise zároveň doporučuje, aby se habilitant před Vědeckou radou FF UP vypořádal s hlavními výtkami jednoho z oponentů a stručně zodpověděl otázky, které dva oponenti položili ve svých posudcích.

Pro přednášku před Vědeckou radou Filozofické fakulty Univerzity Palackého vybrala komise téma **č. 1** pod titulem ***Zastupitelé v evropském srovnání: jak se liší role a postoje komunálních politiků v České republice?***

Pedagogické zkušenosti uchazeče

Uchazeč dlouhodobě působí na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde se věnuje výuce v oblasti politologie, metodologie a datové analýzy. Je garantem a vyučujícím řady kurzů zaměřených na výzkumné metody a analytické přístupy v sociálních vědách, mezi něž patří zejména Metodologie politických věd, Kvantitativní metody v politologii, Preatalytická práce s datovými soubory, Statistické metody a GIS v politické analýze. Aktivně se podílí i na výuce v anglických programech (např. Advanced Research Methods in Social Science, Introduction to Data Analysis in Social Science) v rámci mezinárodních studijních pobytů a programu Erasmus. V oblasti celoživotního vzdělávání vede specializované kurzy zaměřené na statistickou analýzu dat, využití programovacího jazyka R a práci se sociálněvědními datovými soubory. Výzkumné metody a datovou analýzu popularizuje také mimo univerzitní prostředí, v rámci projektu UNION pořádá přednášky a workshopy pro studenty středních škol zaměřené na politologii, analytické myšlení a občanskou gramotnost.

Na jaře 2023 získal Louis Brown Scholarship a působil jako hostující výzkumník a pedagog na Valdosta State University (Georgia, USA), kde se podílel na výuce metodologických a komparativních kurzů v oboru politologie. Na mezinárodní úrovni je aktivním členem ECPR Standing Group on Local Government and Politics, v jejímž rámci se podílí na organizaci workshopů a letních škol. Spolupracuje s prof. Hubertem Heineltm (TU Darmstadt) na vedení začínajících výzkumníků, kteří se zapojují do mezinárodních výzkumných týmů a odborných publikací.

Na národní úrovni působí od roku 2025 jako člen hodnoticího panelu Grantové agentury České republiky pro obor právo a politologie, kde se podílí na odborném posuzování návrhů vědeckých projektů.

V rámci Univerzity Palackého v Olomouci vedl více než tři desítky bakalářských a diplomových prací, které se věnovaly tématům demokracie, participace, volebního chování, důvěry a fungování místní samosprávy. Jeho přístup k výuce je dlouhodobě založen na propojování teorie s empirickým výzkumem a na vedení studentů k analytickému a kritickému myšlení.

Uchazeč se dlouhodobě věnuje popularizaci politologických témat a výsledků společenskovědního výzkumu prostřednictvím médií. Pravidelně vystupuje v České televizi, Českém rozhlase a dalších seriózních médiích, kde komentuje volební chování, důvěru v instituce, fungování místní samosprávy a aktuální politické dění. Významné bylo jeho účinkování ve volebním studiu České televize ke krajským volbám, které moderoval Daniel Stach, a kde poskytoval odborné analýzy volebních výsledků a vysvětloval širší souvislosti volebního chování. Jeho mediální činnost je založena na srozumitelnou prezentaci vědeckých poznatků a přispívá k lepšímu porozumění fungování demokratických institucí a politických aktérů ve společnosti.

Habilitační komise na základě uvedených skutečností považuje dr. Jakuba Lyska za zkušeného univerzitního pedagoga s letitou praxí.

Publikační činnost uchazeče

Dr. Jakub Lysek se může prokázat rozsáhlou publikační činností se značným mezinárodním ohlasem. Jeho publikace jsou zaměřené na výzkum lokální demokracie, subnacionálního vládnutí, volebního chování a kvality demokratických institucí. V rámci své dosavadní vědecké práce publikoval jednu odbornou monografii, řadu kapitol v mezinárodních monografiích, více než dvacet článků v recenzovaných a impaktovaných časopisech indexovaných v databázích *Web of Science* a *Scopus*, a další odborné texty ve sbornících a odborných periodikách.

Práce Jakuba Lyska práce otiskují prestižní zahraniční časopisy: *Democratization, Government and Opposition, Local Government Studies, Regional & Federal Studies, Comparative European Politics, Journal of Public Policy, Party Politics*, či *Electoral Studies*. Tyto studie patří mezi významné příspěvky k evropské i světové literatuře o volebním chování, participaci a lokální správě.

Uchazeč je rovněž editorem a spoluautorem několika mezinárodních edičních řad vydaných nakladatelstvím Springer / Palgrave Macmillan, zejména edice *Perspectives on Local Governance Across Europe: Insights on Local State–Society Relations* (2022) a připravované publikace *Municipal Councillors in Europe* (2025).

Publikační činnost dr. Lyska se vyznačuje výraznou mezinárodní spoluprací: autorsky spolupracuje s badateli z Německa, Nizozemí, Polska, Finska či Portugalska. V odborných textech kombinuje kvantitativní a kvalitativní přístupy, využívá metodologicky inovativní nástroje (např. *difference-in-differences*, prostorové analýzy, *matched data designy*) a propojuje empirická data s teorií víceúrovňového vládnutí.

Z hlediska bibliometrických ukazatelů dosahuje dr. Lysek dlouhodobě solidních výsledků: **Web of Science:** 174 citací (bez autocitací), *h-index* 8 (k 31. 10. 2025)

Za nejvýznamnější publikace lze považovat:

Lysek, J. (2025). *Local passion and national apathy: investigating the phenomenon of selective voting behaviour. Local Government Studies*, 51(2), 203–228.

Kouba, K., & Lysek, J. (2023). *The return of silent elections: democracy, uncontested elections and citizen participation in Czechia. Democratization*, 30(8), 1527–1551.

Kouba, K., & Lysek, J. (2019). *What Affects Invalid Voting? A Review and Meta-Analysis. Government and Opposition*, 54(4), 745–775.

Celkově lze konstatovat, že publikační činnost dr. Jakuba Lyska prokazuje dlouhodobou výzkumnou kontinuitu, kvalitní odbornou úroveň, metodologickou inovativnost a mezinárodní dopad.

Zahraniční zkušenosti, projektová a grantová činnost

Dr. Jakub Lysek v průběhu své akademické dráhy absolvoval řadu vědeckých a pedagogických zahraničních pobytů, které významně přispěly k jeho odbornému profilu a mezinárodnímu ukotvení. V roce 2023 působil jako hostující výzkumník a pedagog na Valdosta State University v Georgii (USA), kde se v rámci Louis Brown Scholarship podílel na výuce kurzů Global Issues a Scope and Methods of Political Science. Vedle dlouhodobého působení ve Spojených státech absolvoval také několik krátkodobých výzkumných stáží na předních evropských univerzitách. V letech 2021–2022 pobýval na Universitě v Gentu (Belgie), Universitě v Barceloně (Španělsko) a Univerzitě Autónoma v Madridu, kde spolupracoval s prof. Carmen Navarro na edici *Perspectives on Local Governance Across Europe* (Springer, 2022). V rámci těchto pobytů se podílel na koordinaci mezinárodního týmu autorů a přípravě společných publikací.

Již dříve se zúčastnil projektu COST Action IS1207 „*Public Sector Reforms: An International Comparison*“ v rámci něhož realizoval výzkumnou stáž na De Montfort University v Leicesteru pod vedením prof. Colina Copuse, jež vyústila v publikaci v časopise *Lex Localis* (2016). Aktivně se účastní rovněž metodologických letních škol ECPR – mimo jiné na Central European University (Budapešť), KU Leuven a Univerzitě v Kostnici, zaměřených na pokročilé kvantitativní techniky, víceúrovňové modelování a inferenci z observačních dat.

V oblasti grantových aktivit působil jako spoluřešitel a člen výzkumných týmů řady národních i mezinárodních projektů. Byl spoluřešitelem projektu GA ČR „Political Competition and Local Democracy in Comparative Perspective“ (2020–2021) a členem týmů projektů GA ČR, TA ČR i OP JAK. Aktuálně se podílí např. na řešení projektů TECHSCALE – Technology Beyond Nanoscale (OP JAK, 2023–2028), Scientific Knowledge as a Target of Conspiracy and Disinformation Attacks (TA ČR, 2023–2026). K jeho dřívějším projektům náleží: Geoparticipatory Spatial Tools in the Decision-Making Processes of Local Administrations (GA ČR, 2019–2021) či European Mayor II

(GA ČR, 2017–2018). Jeho podíl spočíval zejména v návrhu výzkumného designu, analýze dat a koordinaci mezinárodních partnerů.

Významná je rovněž jeho spolupráce na aplikovaných výzkumech pro veřejnou správu, včetně projektů The Civic Education in the Czech Republic (TA ČR, 2018–2019) a The Electoral Fraud and Electoral Malpractice on the Level of Electoral Precincts (TA ČR, 2016–2018), které přispěly k rozvoji metodických nástrojů pro zvyšování integrity voleb a občanského vzdělávání.

Závěr

Komise považuje Mgr. et Mgr. Jakuba Lyska, Ph.D. za komplexní pedagogickou a badatelskou osobnost s mezinárodním přesahem a považuje jej za kvalitního kandidáta habilitačního řízení.

Hlasování habilitační komise:

počet hlasujících:	5
počet hlasů kladných:	5
počet hlasů záporných:	0
zdržel se hlasování:	0

Na základě výsledku tajného hlasování **habilitační komise v souladu s § 72 zákona č. 111/1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů doporučuje VR FF pokračovat v řízení pro jmenování docentem pro obor POLITOLOGIE.**

V Olomouci dne **13. listopadu 2025**

Podpisy členů komise:

prof. PhDr. Mgr. Jiří Lach, M.A., Ph.D., FF UP v Olomouci
(předseda)

doc. PhDr. Roman Chytilík, Ph.D., FSS MU Brno

doc. RNDr. Tomáš Kostecký, CSc., SOÚ AV ČR Praha

doc. PhDr. Tomáš Lebeda, Ph.D., FF UP v Olomouci

doc. Mgr. Pavel Maškarinec, Ph.D., FF UJEP Ústí n. L.

Poznámka: hlasování o stanovisku komise proběhlo prostřednictvím aplikace přes <https://anketa.upol.cz/> (viz příloha).